

livou mohou býti zkráceny nároky mzdové, když k němu dají souhlas organizace zaměstnanecké, které sjednaly hromadnou smlouvu pracovní. Odvolací soud zjistil, že úmluvu ze dne 1. října 1935, kterou byly ujednány nižší sazby pro určité obory u žalované — a to právě obory, o které jde v tomto sporu u žalobkyně — ujednaly za zaměstnané dělnictvo obě odborové organizace, které sjednaly původní hromadnou smlouvu pracovní ze dne 8. ledna 1934. Tímto ujednáním byly smlouveny nižší mzdy, jež žalovaná měla platiti a také platila a již z toho důvodu není opodstatněn nárok žalobkyně na doplatky ani za dobu po 30. červnu 1937. Při tom nevádí, že ujednání toto stalo se již před účinností vlád. nař. č. 141/1937 Sb. z. a n., kdyžtě již podobné ustanovení obsahoval také § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. Podle uvedeného stačí jen souhlas dotčených organizací s nižší mzdou u žalované firmy a nebylo třeba sjednávati novou kolektivní smlouvu. Nemá proto významu, že ujednání ze dne 1. října 1935 sjednala žalovaná firma sama. Jinak odkazuje se na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež vývody dovolání nebylo vyvráceno (§ 503 č. 4 c. ř. s.).

#### Čís. 17494.

Jde o úplatnou smlouvu (§ 917 obč. zák.), blížíci se svou povahou narovnání (§ 1380 obč. zák.), zavázal-li se kominický mistr vedle jiných osob, provozujících kominickou živnost, platiti vdově po kominíku na dobu jejího života v pravidelných časových obdobích určitou peněžitou částku, a v níž též vdova se svým zákonným zástupcem upravila spolu s ostatními smluvci provoz kominické živnosti ve vymetacích obvodech a v níž se smluvci dohodli, jak budou získávati další práce.

Takováto smlouva není neplatná podle § 879 č. 4 o. z., ani se nepřiči předpisu § 42 živn. řádu, jde-li o smlouvu mezi kominíky, kteří mají své stanoviště v témž obvodu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 1069/39.)

Úmluvou ze dne 14. března 1935 převzal žalovaný vedle jiných osob provozujících živnost kominickou v I. vymetacím obvodu města P. závazek, že bude platiti žalobkyni čtvrtročně 400 K na dobu jejího života, aby tak mohla uhájiti svou existenci. Žalobkyně (vdova po kominíku) a její zástupce v živnosti Rudolf S. se zavázali spolu se všemi ostatními smluvníky, že se nikdo nebude ucházeti o práci tam, kde již jiné osoby provozující oprávněně živnost kominickou obstarávají kominické práce a to ani přímo ani nepřímo a ani za odměnu stejnou, nižší nebo vyšší. Dále se všichni účastníci dohodli, jak budou získávati práce v novostavbách, postavených na stavebních místech buď dříve nezastavených nebo získaných zbouráním starých domů. Smlouva tato byla podepsána

účastníky a to také žalobkyní, jejím zástupcem Rudolfem S. a žalovaným. Žalovaný žalobkyni skutečně také od března 1935 částku 400 K čtvrtletně platil, nezaplatil však za kvartál červencový r. 1937 a další až do dnešního dne, celkem do dne žaloby 2.800 K, jež žalobkyně vymáhá proto touto žalobou. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby tvrdě, že řečená úmluva, o níž se žaloba opírá, je neplatná podle § 879 č. 4 obč. zák., poněvadž je proti dobrým mravům, ježto zástupce žalobkyně, chtěje docílit, aby žalovaný a ostatní kominíci zavázali se k placení doživotních platů nabízel se písemně různým majitelům domu, že kominické práce bude prováděti za pouhé dvě třetiny sazeb, a že před podepsáním úmluvy působeno bylo na žalovaného tvrzením, že bude existenčně zničen, a že žalobkyně nemá býti z čeho živa. Úmluva ta je neplatnou také proto, že nebyla sepsána ve formě notářského spisu, kterážto forma k její platnosti byla nutnou, ježto jde o darování bez skutečného odevzdání, neboť žalovaný zavázal se platiti 400 K čtvrtletně, aniž by dostal od žalobkyně nějakou protihodnotu a je nepřipustnou též vzhledem k předpisům živnostenského řádu, neboť podle § 42 živn. ř. není nikdo mimo zemský úřad oprávněn upravovati vymětačí obvody, a není tedy přípustno, aby žalobkyně slibovala, že se nebude ucházeti o práci v místech, kde již jiní mistři kominíční práci vykonávali. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

#### d ů v o d ů:

V první řadě jde o to, zda lze závazek žalovaného obsažený v této úmluvě pokládati se zřetelem na žalobkyni za smlouvu ve prospěch třetího podle §§ 881, 882 obč. zák., jak usoudil odvolací soud. Smlouva ve prospěch třetího (§ 881 obč. zák.) jest úmluva mezi smluvníky, že nemá býti plněno jednomu z nich, nýbrž osobě třetí. Tak tomu však v souzené věci není. Již z té skutečnosti, že žalobkyně úmluvu podepsala, plyne, že byla také přímou smluvní stranou. Nad to z obsahu uvedené úmluvy plyne dále, že jednání se zúčastnil jako zástupce žalobkyně Rudolf S., takže ujednání jím pro žalobkyni uzavřená tuto přímo zavazovala nebo opravňovala (§ 1002 a násl. obč. zák.). Nelze proto již z uvedených důvodů pokládati spornou úmluvu se zřetelem k žalobkyni za smlouvu ve prospěch třetího. Jest proto třeba se obíratí další otázkou, zda závazek žalovaného pro žalobkyni v dotčené úmluvě obsažený není pouhým darovacím slibem bez skutečného odevzdání, k jehož platnosti by bylo třeba formy notářského spisu (§ 943 obč. zák. a § 1 zák. č. 76/1871 ř. z.). Při tom jest ovšem posuzovati tuto úmluvu jako celek a se zřetelem na vykládací pravidlo § 914 obč. zák. Posuzuje-li se úmluva s tohoto hlediska, jest dospěti k závěru, že žalobkyně byla z ní nejen oprávněna, nýbrž i zavázána. Žalobkyně měla jednak dostávat od zavázavších se účastníků čtvrtročně určité peněžité částky,

jednak se sama spolu s ostatními smluvníky zavázala, že se nebude v 1. vymetacím obvodu města P. ucházeti o práci u zákazníků, kterým již obstarávají kominické práce jiné osoby k provozování této živnosti v dotčeném vymetacím obvodu oprávněné, a dále projevila svůj souhlas s tím, jak má být rozdělována práce mezi osoby k provozu živnosti oprávněné v nově postavených domech. Bylo tedy sice žalobkyni slíbeno účastníky a tedy i žalovaným určité plnění, avšak i žalobkyně byla povinna určitým protiplněním, musila se totiž řídit úmluvou, pokud šlo o úpravu získávání zákazníků, kterým již obstarávaly práce kominické jiné osoby k provozu této živnosti oprávněné, a pokud šlo o získávání zákazníků v domech nově postavených. Chybí tu tedy podstatný znak darovací smlouvy, totiž bezplatnost (§ 938 obč. zák.) a nelze proto dotčenou úmluvu pokládati za smlouvu darovací. Dotčenou úmluvu jest považovati za smlouvu úplatnou (§ 917 obč. zák.), jež se svou povahou blíží narovnání (§ 1380 obč. zák.), neboť byla v ní upravena sporná práva smluvních stran a každá z nich se zavázala něco dát nebo opominouti. Nevyžadovala proto dotčená smlouva formy notářského spisu. Zbývá nyní k posouzení jen poslední námitka žalovaného, že úmluva jest neplatná podle § 879 č. 4 obč. zák. a že živnostenské předpisy nedovolují, aby si kominíci upravovali ucházení se o práci. Pokud jde o neplatnost úmluvy podle § 879 č. 4 obč. zák., udal žalovaný jako strana, kteroužto výpověď jest také pokládati za jeho přednes (Sb. n. s. č. 11714, 16675), že úmluvu podepsal z obavy, že bez jejího podpisu by byl značně poškozen pro podbízení cen S., zástupcem žalobkyně. Tímto přednesem nebyla však tato námitka dostatečně skutkově opodstatněna, neboť žalovaný ani netvrdil, že v čas podpisu úmluvy byl skutečně pro činnost S-ou v tísní, a netřeba se proto již z tohoto důvodu touto námitkou obírat. Úmluva se však také nepříčí předpisům živnostenského řádu. Podle § 42 živn. ř. a výnosu ministerstva průmyslu ze dne 16. června 1902 č. 66.740 Sb. norm. č. 78, dojde-li k ohraničení obvodů pro kominíky, má toto ohraničení ten význam, že v takovém obvodu mohou provozovati živnost kominickou jen ti kominíci, kteří mají v obvodu své stanoviště, kdežto kominíci, jichž stanoviště leží mimo ten který vymetací obvod, nesmějí v tomto obvodu svou živnost provozovati. V mezích obvodu, v němž mají stanoviště, jest kominíkům dovoleno provozovati všude všechny kominické práce, aniž by v tom směru byli nějak omezeni. Z toho plyne, že není proto ani námitek, aby soukromou dohodou všech oprávněných, majících v určitém obvodu své stanoviště, nebylo upraveno rozdělení kominických prací a způsob získávání zákazníků. Rozhodnutí nejvyššího soudu č. 3380 Sb. n. s. se na souzenou věc nehodí, neboť v tomto případě šlo o dohodu o rozdělení práce mezi dva kominíky, z nichž každý měl své stanoviště v jiném obvodu, kdežto v souzené věci jde o úmluvu mezi kominíky, majícími stanoviště v témž obvodu.